

[Handelsministeren.]

beredt i to år, nu endelig bliver søgt gennemført.

Tandrup Jensen (FP):

Det er enten en overdrivelse eller en misforståelse, når handelsministeren hævder, at fire femtedele af referatet skulle opfattes som morsomheder, idet jeg personlig ville undlade denne form fra denne talerstol, og at den ene femtedel tilhører fremskridtspartiets tidligere ordfører, kan handelsministeren ved selvsyn konstatere ikke er tilfældet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages kl. 14.

Mødet udsat kl. 12.31.

Mødet genoptaget kl. 14.00.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Lovforslag nr. 202. Fremsat 11/4 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Lysholt Hansen (S):

Med sine to ændringer i lov om Danmarks erhvervsfond tager lovforslaget sig ikke ud af meget, men ikke mindst forslaget om at forhøje det beløb, inden for hvilket der kan ydes garantier og kautioner, fra 15 mia kr. til 22 mia kr. vil kunne komme til at øve afgørende indflydelse på dansk erhvervslivs udviklingsmuligheder. Denne lovgivning stammer jo helt tilbage fra 1960, hvor beløbsrammen blev sat til 1,5 mia kr., et beløb,

der efterhånden er blevet hævet op til senest i juni 1974 15 mia kr.

Naturligvis indebærer garantier og kautioner for så store beløb en risiko for tab for staten. Hvis ikke det var tilfældet, så var det vel også ligegyldigt med loven. Men alle erhvervsgrene er vist enige om, at man ikke ville kunne undvære denne lovgivning, og i forhold til de milliardbeløb, det drejer sig om i denne internationale handel, er tabene også forsvindende små. I finansåret 1973-74 var de således på 11.350.000 kr., og på det tillægsbevillingslovforslag for året 1974-75, vi fik forelagt forleden dag, var tabet opgjort til 13.500.000 kr. Disse tabsbeløb er i øvrigt rigeligt blevet opvejet af de beløb, der er betalt i risikopræmier og indkommet i renter, så der i de samme to år har været et overskud for Danmarks erhvervsfond på henholdsvis godt 4 mill. kr. og godt 20 mill. kr. Andre år kan det naturligvis gå anderledes.

Da det ofte drejer sig om store enkeltkontrakter, og da der samtidig i den seneste tid er sket en koncentration om andre kapitalgoder og om store ingeniørarbejder, især ved eksport til østeuropæiske lande og til lande i Mellemøsten, vil der ganske givet i de kommende år i enkelte år kunne forekomme store tab, hvilket vi må gøre os klart. Men da princippet jo stadig er, at præmieindtægterne i det lange løb skal dække de opståede tab, så synes jeg ikke alene, at det er rigtigt, at vi udvider rammerne fra de 15 mia kr. til de 22 mia kr., men også at eksportkreditrådet udvider risikomuligheden på dette felt ved forbedringer og udvidelser af eksportkreditordningerne. For det første med en såkaldt generalpolice, der i princippet omfatter en eksportørs samlede eksport. For det andet med en garantiordning for køberkreditter. For det tredje med en kursgarantiordning for eksporttilgodehavender, hvor det, som fremhævet i finansministerens fremsættelse, vil være rigtigt, at vi under udvalgsarbejdet får drøftet, om det skal være 20 pct. eller en anden procent af garantibeløbet, der skal registreres inden for lovens samlede beløbsramme. For det fjerde med kautionerne i forbindelse med finansieringen af eksport af såvel typenhuse som feriehus. Det er jo nyt, og det er et forholdsvist ukendt eksport-

[Lysholt Hansen.]

område, og det er derfor anerkendelsesværdigt, at eksportkreditrådet har sat ind her med en vejledning for eksportører på dette felt, hvor jeg tror vi har betydelige muligheder. Jeg tror det ikke mindst på baggrund af, at vi jo har en særlig høj uddannelse af vore faglærte, men måske først og fremmest fordi vi gennem vore specialarbejderskoler har en særlig høj uddannelse af vore ikke-faglærte, en uddannelse, som man vist ikke kender til andre steder i verden. Jeg tror altså, der vil være betydelige muligheder både beskæftigelsesmæssigt og eksportmæssigt på dette felt.

Eksportkreditrådets forvaltning af denne lov, hvor man har lempet sin hidtidige praksis og lukket op for nye områder, anser vi altså i socialdemokratiet for meget afgørende med henblik såvel på de nuværende valutaforhold som på hele beskæftigessituationen. Dette lovforslag er sammen med en række andre forslag, som handelsministeren har fremsat, udtryk for den afgørende vægt, regeringen lægger på at styrke erhvervene, og ikke mindst eksporterhvervenes konkurrencemæssige stilling. Det er også et udtryk for ønsket om at søge at vende den pessimisme, der nu i lang tid har præget dansk erhvervsliv, til den optimisme, der er afgørende for, at vi igen kan få hjulene til at snurre og få de arbejdsløse i gang.

Loven om Danmarks erhvervsfond har igennem de 15 år, den har virket, i stigende grad understreget betydningen af et snævert samvirke mellem staten og de skabende og producerende kræfter, der ude i de mange virksomheder lægger fundamentet for det velfærdssamfund, som vi i hvert fald i socialdemokratiet lægger afgørende vægt på at bevare. Staten og det private erhvervsliv er gensidigt afhængige af hinanden, og jeg tror, at dette lovforslag vil bevirke, at vi når gode resultater, også i fremtiden.

Jens Peter Jensen (V):

På venstres vegne kan jeg sige, at vi gerne positivt vil medvirke til at fremme det lovforslag, der her er fremsat.

Jeg har kun en enkelt bemærkning derudover at gøre, og det er, at nu ser vi altså igen, at et forslag om revision kommer på

så sent et tidspunkt, at de beløbsrammer, man har opstillet, er ved at være udmøntet. Jeg har vistnok ved to eller tre tidligere lejligheder sagt, at det kunne være interessant at overveje, om ikke man skulle tage den del af eksportkreditordningen ud, som vedrører skibsbyggeri og eksporten af skibe, i en særlig lovgivning, fordi den har været så omfattende i det samlede billede, at andre erhverv og brancher kommer til at stå i skyggen af det. Det vil jeg gerne have vi overvejer endnu en gang. Jeg forstår på den tilnærmelse til bevillingsgrænsen, der foreligger, at det nok må tage lidt tid, men jeg vil alligevel bede ministeren om at foranledige, at vi tager en alvorlig drøftelse af disse ting om vurderingen af det, også fordi der ligger det nye i det, som påpeget i udtalelsen fra eksportkreditrådet, om denne risikokonzentration, der er tale om.

De bemærkninger, jeg her gør, er ingen kritik, men et forsøg på, om vi kan finde en bedre ordning for det og give en rimeligere ligestilling imellem de interesserede erhverv.

Derudover skal jeg kun sige, at hvad der kan gøres for at fremme dansk arbejde, dansk produktion, dansk eksport, bør gøres. Det dyreste ved tilbageslag i konjunkturerne er jo ofte dette, at man mister dyrt erhvervede markedsandele, og det er meget vigtigt, at vi kan fastholde disse, også under de svigtende konjunkturer, der har været. Det er i hvert fald mit indtryk, at der ligesom er en forbedring på vej med hensyn til konjunkturerne. Derfor er jeg også glad for, som både forberedt af den forrige regering og videreført af den nuværende, at man vil anstrenge sig for at støtte vore eksporterhverv i deres arbejde. Det er vigtigt, at vi gør en indsats på de områder, så jeg håber ministeren vil forstå mine betragtninger derhen, at vi godt vil være med til at revidere visse ting, men de skal absolut gå i positiv retning.

Ove Jensen (FP):

Til lovforslagets § 1, nr. 1, der bl. a. foreslår, at en repræsentant fra Danmarks Sparekasseforening bliver medlem af eksportkreditrådet, har vi ingen indvendinger.

Med hensyn til § 1, nr. 2, i forslaget, der går ud på at forhøje beløbet til garantier

[Ove Jensen.]

og kautioner fra 15 mia kr. til 22 mia kr., så er vi i fremskridtspartiet noget betænkelige herved, idet det i værste fald kan påføre statskassen store udgifter, fordi virksomheder, der har en garanti fra eksportkreditrådet, kan tillade sig at vove sig ud i mere dristige arrangementer, end hvis de selv står med hele risikoen. Men vi er samtidig også klar over, at det er et centralt problem for den danske eksport, og at det er af stor betydning for hele samfundsøkonomien og beskæftigelsen, at dette problem løses på en for erhvervslivet tilfredsstillende måde.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Danmarks erhvervsfond pr. 28. februar 1975 andrager ca. 315 mill. kr. Vi er interesseret i at vide, hvor de 315 mill. kr. stammer fra. Er de ydet fra staten, eller er det præmieindtægter fra eksportkreditordningen?

Det fremgår også af bemærkningerne, at eksportkreditordningen er en forsikringslignende ordning, baseret på princippet om, at præmieindtægterne i det lange løb skal dække de opståede tab samt udgifterne i forbindelse med ordningens administration. Jeg vil derfor spørge handelsministeren: har præmieindtægterne indtil dato dækket de opståede tab, eller er der også brugt statsmidler til at dække tabene?

Ingomar Petersen (RV):

Det er jo beklageligt igen at erfare, at fremskridtspartiet her med hensyn til erhvervslivet heller ikke har forstået ret meget af det. Men det er efterhånden noget, man er vant til, når man kommer på talerstolen her, efter at fremskridtspartiet har været heroppe.

Det er jo sådan, at de præmiebetalinger, der erlægges, dækker de tab, der eventuelt er. Man kan da diskutere almindeligt købmændskab, og om det måske var nogen skade til, at der også var en risiko, men det reelle i sagen er, at her gør man noget fra det offentliges side, fra folketingets side, som gavner dansk erhvervsliv, uden at det i den forstand koster den danske stat nogen penge. Det synes jeg ærlig talt fremskridtspartiet burde have undersøgt, inden de går på talerstolen og kommer med så erhvervsfjendtlige synspunkter, som de er kommet med her.

Det radikale venstre kan som sædvanlig anbefale en forhøjelse af lånerammen. Jeg mener, vi kun kan være glade for, at der er behov for at udvide lånerammen. Det er tegn på, at der er muligheder for en stigende eksport, og det er det, vi har brug for. Naturligvis er en del af beløbene også et tegn på en inflation, men hovedsagelig er der her virkelig tale om en stigende eksport.

Det bliver mere og mere almindeligt, der er en stigende tendens til en koncentration af garantier til projekter af en betydelig størrelse, og det skal man heller ikke være ked af. Men der er også ligesom tendenser — om det er berettiget eller uberettiget, vil jeg ikke vurdere — ude fra det mindre erhvervsliv, at det kan være vanskeligt somme tider at få de fornødne kreditter og lån. Det er, ligesom de føler, at de er sat lidt tilbage i forhold til storindustrien. Jeg synes nok, vi under udvalgsarbejdet lige skal prøve at vurdere disse ting.

Vi er inde i en situation i øjeblikket, hvor virksomheder virkelig har behov for at kunne omstille sig fra ét marked til et andet. Dér kan de pågældende virksomheder komme i likviditetsvanskeligheder, og dér ville det måske nok være rart, om man i disse situationer, for at virksomhederne ikke skal gå ned og beskæftigelsen skal gå fløjten, måske burde løbe en lidt større risiko fra eksportkreditrådet, end man normalt gør, for jeg erkender, at det også skal vurderes på forretningsmæssig basis. Jeg synes nok, vi under udvalgsarbejdet ligesom bør få nogle nærmere oplysninger om de procedurer, man bruger, de krav, man stiller til egenkapital, de krav, man stiller til sikkerhed. Det er mit indtryk, at man i visse tilfælde har lempet disse krav. Jeg synes, det var meget rart, at folketingsudvalget ligesom kunne komme lidt nærmere ind i, hvordan det hele administreres.

Med hensyn til den garantiordning vedrørende køberkreditter, som man påregner at indføre, synes jeg virkelig, at det er en god idé og håber på, at man snarest kan få dette indført. Med hensyn til kursgarantiordningen for eksporttilgodehavender skal vi nok nærmere drøfte, hvad registreringsprocenten skal være.

Vi er i hvert fald fra radikal side positivt indstillet på hurtigt at få løst disse problemer. Det kan ikke være acceptabelt og rime-

[Ingomar Petersen.]

ligt, når vi står i en situation, hvor vi er interesseret i at få en større eksport, hvor vi vitterligt er i vanskeligheder med konkurrence fra udlandet, hvor der mange steder trods ordninger gives subsidier, at vi kommer ind i en periode, hvor vi ikke har de fornødne beløb til rådighed inden for dette område.

Vi kan give vores støtte til et hurtigt og sagligt udvalgsarbejde.

Haustrup Clemmensen (KF):

Jeg vil gerne på det konservative folkepartis vegne give udtryk for, at vi fuldt og helt kan tilslutte os dette lovforslag og gerne i udvalget vil medvirke til, at det får en hurtig behandling. Dermed være naturligvis ikke sagt, at der ikke under udvalgsarbejdet kan være en række spørgsmål, det må være naturligt nærmere at belyse. Jeg synes, der er god grund til at respektere de betydelige forbedringer, der dels er gennemført, dels står umiddelbart foran gennemførelse. Det er mit bestemte indtryk, at den administration, der præsteres her, er overordentlig dygtig og kyndig, men det er vel også rimeligt, som det fremgår både af fremsættelsen og bemærkningerne, at understrege, at ekspeditionstiden betyder meget for erhvervene på dette område. Og man kan selvfølgelig ikke i samme åndedrag sige, at der med et stærkt stigende arbejdspris så ikke også må være forståelse for, at en vis udvidelse af sekretariatet kan være nødvendig.

Jeg synes også, at en række af de initiativer, der er omtalt, meget hurtigt burde nå til den endelige udformning; jeg tænker her ikke mindst på spørgsmålet om byggeeksporten og på kursgarantien for eksporttilgodehavender. Vi håber og tror, at de meget hurtigt kan finde en praktisk form.

Må jeg endelig til sidst sige, at det er vel et spørgsmål, som vi også tidligere har overvejet under udvalgsarbejdet, om det lovteknisk egentlig er særlig hensigtsmæssigt, at folketinget, når Solen står højt på himlen hvert år, skal foretage en forhøjelse af beløbsrammen. Men også det kan der vel være lejlighed til at se på i udvalget.

Jeg skal kun til sidst sige, at jeg synes, ligesom den radikale ordfører gav udtryk for, at det er skuffende, måske ikke så overraskende, men skuffende, at fremskridts-

partiet over for en i bogstaveligste forstand erhvervsvenlig lovgivning stiller sig skeptisk, således som tilfældet var.

Poul H. Møller (KrF):

Vor ordfører er forhindret i at være til stede, og jeg skal på kristeligt folkepartis vegne blot sige, at med hensyn til det her omhandlede lovforslag, som jo er en revision af den gældende lov om erhvervsfondens virksomhed, der skal virke fremmende på vore erhvervsvirksomheders eksportmuligheder, er ændringen i § 1, nr. 1, jo ganske naturlig, idet sparekasserne, som sidste år fik ligestilling med bankerne, kommer med i rådet.

At rammen, inden for hvilken der kan ydes garantier og kautioner, blot efter et års forløb skal hæves fra 15 til 22 mia kr., kan vel nok undre en måske ikke særligt sagkyndig og give anledning til visse betænkeligheder. Men da vi jo i kristeligt folkeparti er klar over, hvilken enorm betydning vore eksporterhverv har rent beskæftigelsesmæssigt og også med henblik på genoprettelse af vor betalingsbalance, og i forventning om, at eksportkreditrådet ikke løber nogen unødigt risiko, vil vi i kristeligt folkeparti tilsige forslaget en velvillig behandling i udvalget.

Knud Jespersen (DKP):

Vi har jo tidligere i dag behandlet andre lovforslag, der også vedrører erhvervskapitalens problemer, og det kan nok ikke forsvares, når jeg siger, at jeg ikke kan svinge mig op til de samme højder som hr. Lysholt Hansen. Det betyder ikke, at jeg dermed er negativt indstillet over for denne tanke, idet der jo er tale om en faktisk inflationsregulering af den eksisterende lov.

Når vi er positivt indstillet over for det, der ligger i forslaget om udvidelse af kredit- og garantimuligheder, så er det ud fra helt andre opfattelser end den traditionelle, der nu og da har siddet til højborgs i dette hus, nemlig at alt, hvad der gavner ØK og A. P. Møller, også gavner Danmark. Det er ud fra den opfattelse, at det er nødvendigt i den aktuelle situation, at vi gør alt, hvad overhovedet gøres kan for at sikre den maksimale grad af beskæftigelse og dermed afsætning. Jeg har tidligere — det var sidste år — talt om, at man skulle kurssikre også

[Knud Jespersen]

vore eksportværdier derigennem, at man fik en faktisk devalueringssklausul, eller ved at man gik den vej, at man i højere grad handlede i vare mod vare-byttestorholdet.

Siden man første gang vedtog denne lov, er der jo sket den forandring, som tilsyneladende ingen af ordførerne endnu har bemærket, at Danmark er blevet medlem af fællesmarkedet, og det har ikke gjort afsætningsbetingelserne lettere. Under den forrige regering rejste vi spørgsmålet om garantiordninger for beskæftigelse til et ret så stort beløb ved byggeri af sygehuse og andre installationer i den socialistiske del af verden. Da kunne man ikke få de garantiordninger, og det kostede en hel del beskæftigelsesmæssigt. Så naturligvis er vi indstillet på at kigge positivt på det ud fra den side af sagen.

Der ligger en fare i sådanne love, og den fare er, at det store erhvervsliv ganske kynisk og bevidst bruger statsapparatet og de opnåede statsgarantier til at sikre sig den indflydelse, at det er dem, der bestemmer, i hvilken udstrækning kredit og garantier skal gives. Derfor vil jeg også gerne benytte lejligheden til at sige til handelsministeren: er det ikke rimeligt, at man prøver at se efter, om kontrolbestemmelserne er i fuldstændig orden? Så vidt jeg husker, er det sådan, at når der er afleveret en aftalt kontrakt på bygning af et skib, så kan man få ca. 700.000 kr. bare i kraft af slutsedlen, men derefter har man vel næppe de helt store garantier for, at disse penge også bliver anvendt til skibsbyggeri. Det har relation til et spørgsmål, jeg rejste i sin tid om beskæftigelsen på Burmeister & Wain, og denne relation er ikke blevet mindre af de bemærkninger, der nu og da tilflyder dagspressen om den faktiske situation på denne meget store arbejdsplads.

Vi er altså positivt indstillet uden at svinge os op til de store højder. Vi ser det som en teknisk ajourføring, som ikke vil skade, men kan komme til at gavne beskæftigelsen, men også en ajourføring, som ikke har de fornødne kontrolforanstaltninger. Det vil vi prøve at kigge lidt på i udvalget. Vi er indstillet på, at Danmark skal støde frem for at sikre sine eksport- og afsætningsmuligheder dér, hvor der virkelig kan afsættes, og det betyder, at den lukkede

handel i det lukkede fællesmarkedsområde er en af de barrikader, der må brydes ned, og det klare ikke ved denne lov. Den sætter heller ikke så forskrækkelig mange mennesker i arbejde, men nogle kan komme i gang, og alene dette er et fremskridt, set i denne situation.

Som sagt vil vi vende tilbage til en række af de ting, når forslaget kommer til behandling i erhvervsudvalget, og vi overvejer også at stille ændringsforslag. Vi har ingen illusioner om denne lovs betydning. Alligevel er vi positive med al den skepsis, som vi traditionen tro har over for storkapitalen, når den ikke er underkastet kontrol.

Sigsgaard (VS):

Fremskridtspartiets ordfører bad om at få præciseret, om præmiebeløbene har dækket de tab, der måtte have været forbundet med ordningen gennem tiderne. Jeg er også interesseret i at få de oplysninger og ville godt supplere med det spørgsmål, om præmiebeløbene også dækker administrationskostningerne. Det bør naturligvis med ind i billedet, og jeg håber på, at svarene — det er jo ikke sikkert, de gives i alle detaljer her fra talerstolen i dag, men så i hvert fald senere under udvalgsbehandlingen — vil blive givet detaljeret. Jeg vil godt sige, at VS' stilling er ret så afhængig af svaret på de spørgsmål.

Dernæst synes jeg lige, man skal hæfte sig ved nogle små bemærkninger i de bemærkninger, der ledsager forslaget. Der står, at udvidelsen af fondens virksomhed vil betyde, at der bliver brug for at ansætte, jeg tror, der står 2 nye kontorchefer, og så står der: „nogle medarbejdere med specialuddannelse samt nogle kontormedarbejdere“. Det er meget interessant, at når det drejer sig om en ordning som denne her, så finder man, at det er tilstrækkeligt at nævne, at der altså skal ansættes nogle med specialuddannelse, det vil altså sige til en forholdsvis høj løn, og at der skal ansættes nogle kontormedarbejdere. Man føler, at det er unødvendigt at specificere, hvor mange og hvilken slags medarbejdere der skal udvides med. Man kunne så egentlig have forventet, at et større antal ordførere her i dag ville være faldet over den stakkels minister og havde sagt: hvad er dog meningen? I denne tid, hvor vi skal spare på alt muligt, hvor

[Sigsgaard.]

vi skærer ned på det ene sociale område efter det andet, det ene uddannelsesmæssige område efter det andet, hvor vi afskediger folk og planlægger massefyringer i det kommende år, så kan du da ikke komme her og foreslå — bare foreslå ud i luften uden talangivelse — ansættelse af nogle flere offentlige ansatte.

Sådan kunne man måske have forestillet sig reaktionen fra ordførerne, men den udeblev jo ganske. Når det er på et område som dette, at der skal ansættes flere mennesker inden for det offentlige, så er det åbenbart helt i orden. Jeg sad, mens jeg lyttede til de tidligere ordførere, og forestillede mig, hvad fremskridtspartiets hr. Glistrup eller et andet fremskridtspartimedlem kunne have fået ud af denne her sag foran fjernsynet. Samtlige apparater i landet ville være blevet rødglødende ved beskrivelsen af sådan en sag med ansættelse af flere offentligt ansatte, hvis det havde været et hvilket som helst andet område inden for den sociale eller uddannelsesmæssige sektor. Det synes jeg lige man skal hæfte sig ved, og jeg synes, det siger noget om, at flertallet i dette ting helt ensidigt, som vi hele tiden har vidst det, tager parti for kapitalens interesser. Når det er kapitalens interesser det gælder, så åbner man statskassen på vid gab og øser ud, det betyder ingenting. Men hvis det er den almindelige befolkning, socialt hårdt ramte, de uddannelsessøgende, det drejer sig om, så skæres der ned ganske hensynsløst, ganske skrupelløst.

Må jeg så til allersidst sige, at et af de områder, man også kunne — og det er lidt i forbindelse med hr. Knud Jespersens bemærkninger — interessere sig for i forbindelse med forslaget her, var sammensætningen af dette eksportkreditråd. Det kan godt være, at der var ting og sager, der burde ændres dér, men det kan vi jo følge op i erhvervsudvalget.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal takke hr. Lysholt Hansen for hans gennemgang af en række af de forbedringer, der fremgår af bemærkningerne til dette lovforslag, og måske netop i den forbindelse sige til hr. Haunstrup Clemmensen, at selv om jeg ikke er uenig i, at det kan virke lidt pudsigt, at vi en gang sådan stort

set hvert andet år skal drøfte udelukkende en beløbsmæssig forhøjelse, så har det vel i hvert fald den fordel, at vi derved får en debat om den eksportfremmeaktivitet, om den eksportudvikling, vi er ansvarlige for. Når vi i hvert fald som i denne situation, som også fremhævet af hr. Lysholt Hansen, kan påpege, at der inden for en meget kort periode af måneder enten er sket eller er ved at ske overordentlig store forbedringer for vore eksportmuligheder gennem statens medvirken, så tror jeg, det er værdifuldt, at det også bliver sagt, og at det bliver diskuteret og vurderet.

Jeg ved godt, at hr. Jens Peter Jensen med rette kan gøre krav på — og det er jeg ikke uenig med ham i — at vi fik en lejlighed, hvor vi havde mulighed for at diskutere Danmarks erhvervsfond mere indgående, fordi både han og andre ved forskellige lejligheder har ytret ønske om at overveje i hvert fald en separering af en del af erhvervsfondens virksomhed. Jeg er ikke selv tilhænger af denne separering, det har jeg heller ikke tidligere lagt skjul på; jeg anser de erhvervsaktiviteter, som vi beskæftiger os med, og som alle bringer valuta hjem til dette land, for principielt ligeværdige. Men jeg er taknemlig for, at hr. Jens Peter Jensen også markerede, at her var vi altså i en trangsituation, som den forrige og den nuværende regering må bære i fællesskab, for den må have været aftegnet lidt, før denne mindretalsregering trådte til. Selv om jeg er klar over, efter at have hørt de fremlagte synspunkter, at netop disse ændringer får en let gang, så synes jeg, hr. Jens Peter Jensen har ret i, at vi skal tage os tid til også at diskutere nogle af de lidt større principper, der er knyttet til loven om Danmarks erhvervsfond og dens fremtid.

Jeg er meget glad for hr. Ingomar Petersens betragtninger om glæden ved at kunne konstatere denne udvikling både som et barometer, der viser, at vi dog fortsat synes at have et ganske godt tag i dette land på vores eksport, og som et tegn på samvirket mellem samfund og erhverv om den eksport.

Jeg vil gerne bekræfte, at reelt skønner vi vel, at der i dag tages og må tages en større risiko, end det tidligere har været tilfældet. Det enkelte engagement bliver større, markederne bliver flere og nyere, og alt andet lige må vi nok se i øjnene, at vi ikke kan

[Handelsministeren.]

nære den samme tyrkertro på, at vi kan præstere et stadigt overskud på præmierne, men må se i øjnene, at der kan komme et eller flere kraftige tilbageslag, der kan tappe noget af den garantiformue, der nu efterhånden er bygget op.

Jeg er ikke slet så begejstret for hr. Ingomar Petersens vurdering af begrebet likviditetsvanskeligheder set i forhold til denne lov. Jeg har lidt en fornemmelse af, at vi ligesom skjuler problemet likviditetsvanskeligheder ved at putte det ind under en lov, som ikke har dette for øje. Det er netop derfor, vi har fremsat bl. a. vort forslag om en statslig bistandsfond, og jeg tror, vi skal drøfte disse likviditetsproblemer specielt i relation til det og ikke tage dem op i forbindelse med en lov, som har til opgave ikke at styrke virksomhedens likviditet, men at styrke deres eksportfinansiering.

Jeg er glad for hr. Haunstrup Clemmensens betragtninger om de forbedringer, der er tale om, og måske ikke mindst for hr. Haunstrup Clemmensens bekræftelse af det, der også er min vurdering, nemlig at man simpelt hen ikke kan løse disse problemer for erhvervene og dermed også for erhvervenes beskæftigede, uden at man må acceptere, at de mange nye opgaver, som erhverv og beskæftigede ønsker at samfundet her skal tage sig af, også må afspejles i en vis udvidelse af det sekretariat, der skal løse problemerne.

Jeg skal sige tak til hr. Poul H. Møller for hans meget kontant udtalte velvilje.

Jeg vil sige til hr. Knud Jespersen, at dette er nok, også set fra hr. Knud Jespersens grundsynspunkt, en ganske fornuftig lov — det er vel også baggrunden for, at han ikke går imod forslaget — for den er udtryk for et samvirke mellem samfund og erhverv, et samvirke, hvor erhvervene må erkende, at samfundets bistand er nødvendig, men all right, hvor samfundet også må erkende, at vi har brug for et levedygtigt erhvervsliv, der er i stand til at eksportere.

Hr. Knud Jespersen havde et par korte bemærkninger. En om, at EF ikke havde gjort afsætningen lettere. Det kan han nu ikke læse i forhøjelsen til de 22 mia kr. Hvis han så på den, skulle han snarere sige det modsatte. Men o.k., enhver er salig i sin tro.

Og så var der en teori, som jeg bestemt synes er farlig og urigtig. Det var hr. Knud

Jespersens teori om bistanden til skibsværfterne. Jeg tror, vi skal se meget klart i øjnene, at denne eksportkredit er aldeles afgørende for skibsværfternes videreførelse og dermed også for videreførelsen af beskæftigelsen på skibsværfterne. Jeg havde nærmest det indtryk, at når hr. Jens Peter Jensen ønskede en separering, så var det muligvis for at give skibsværfterne en anden prioritet, og det ville jeg tro at også hr. Knud Jespersen ville betragte som noget overordentlig uheldigt.

Jeg forstod måske ikke rigtig bemærkningen om kontrolforanstaltninger. Når situationen er den, at denne fond — det være også et svar til fremskridtspartiet og til andre, der spurgte om vore værdier — startede på resterne af en dollarpræmiering på 190 mill. kr. og i dag er på 315 mill. kr., så er det altså et udtryk for, at vi har haft sådanne kontrolforanstaltninger med ind- og udgang, at det danske samfund foruden at kunne bistå erhvervslivet i virkeligheden har bygget en større formue som stødpude mod kommende risici. Det synes jeg er en overordentlig stærk dokumentation af at samfundet ikke har foræret noget væk, men har virket som en overordentlig meningsfyldt formidler af en risikodækning af en forsikringsordning, som man næppe kunne undvære.

Hr. Knud Jespersen sagde, at denne ordning sætter ikke mange i arbejde, og det tror jeg er rigtigt, men uden denne ordning ville der komme mange i arbejdsløshed og det er nok også en ganske væsentlig ting at fastholde.

Hr. Sigsgaard spurgte om præmien. Det tror jeg lige jeg har svaret på. Jeg forstår godt de af hr. Sigsgaards betragtninger, der gik på andre dele end eksportkreditordningen. Jeg havde ikke noget indtryk af, at hr. Sigsgaard havde noget imod denne ordning. Hvis det er tilfældet, beder jeg om at få det tydeliggjort. Her er der altså et område, hvor man synes bredt at acceptere samfundets medvirken. Det er jeg glad for, og det håber jeg også hr. Sigsgaard er. Så kan vi begge to ønske at der var en interesse for samfundets medvirken på andre områder, men det er lidt af en anden sag.

Hr. Sigsgaard havde en teori om, at det var, fordi denne ene sag mere interesserede

[Handelsministeren.]

sig for kapitalens interesser end for befolkningens. Det er jeg aldeles uenig i.

I forbindelse hermed tror jeg også, jeg ganske kort kan sige, at jeg er ligesom de fleste andre chokeret over betragtningerne fra fremskridtspartiet. Jeg forstår ganske ærligt ikke, at man kan påberåbe sig en interesse for en høj erhvervsaktivitet, for en høj beskæftigelse, og så være negativt indstillet over for en ordning som er forudsætningen for at dansk erhvervsliv kan eksportere, og derved forudsætningen for, at de i dansk erhvervsliv ansatte kan have beskæftigelse i eksporterhvervene.

Lysholt Hansen (S):

Jeg har kun et par enkelte bemærkninger. Det skal først være til hr. Ove Jensen, der mente, at firmaer, når nu man havde en så fordelagtig ordning som denne, let ville falde til letsindighed i sine dispositioner. Jeg synes faktisk, det er mere end en grov insinuation over for de firmaer, som selv gennem deres præmier er med til at skabe sikkerhed for, at denne ordning indtil nu har hvilet i sig selv.

Hvad vil fremskridtspartiet egentlig gøre, for at vi kan holde det danske samfund i gang? Man kan ikke både blæse og have mel i munden; det lader sig ikke gøre. Man kan ikke behage både rige og fattige, gamle og unge og enhver, selv om man gerne vil. Der må dog være lidt hold i tingene. På dette felt, på det erhvervsmæssige felt er der med dette nej til forslaget — og jeg forstår, det var et nej — ingen hold i tingene, men jeg beder da hr. Ove Jensen om at fortælle os: var hans tale et ja, eller var den et nej til det forslag, som indtil nu ikke har kostet det danske samfund noget som helst, men blot har været med til at animere til et fornuftigt samarbejde?

Må jeg dernæst sige til hr. Knud Jespersen, at der er jo mere end tale om en inflationsregulering af rammen. Der er også tale om — og det synes jeg nok det er værd at nævne — eksport til østeuropæiske lande og eksport til lande i Mellemøsten. De inddrages som nye områder, og det koster naturligvis flere penge. Det tror jeg da ikke hr. Knud Jespersen har noget imod.

Lad mig endelig til slut sige til hr. Sigsgaard, at det er i hvert fald ikke faldet mig

ind, at der skulle være nogle problemer i bemærkningerne side 2 fornedet, hvor der står „nogle medarbejdere med specialuddannelse samt nogle kontormedarbejdere“. Men jeg kan sige, at jeg har gjort mig den ulejlighed, fordi jeg nu engang også er formand for finansudvalget, at se på, hvor mange der er ansat, og der er altså i dag ansat én direktør som tjenestemand, 45 overenskomstansatte og 2 fra gruppen „andet personale“, og deraf er de 35 kontormedarbejdere, HK-medarbejdere. Fra vor side er der bestemt ikke lagt noget degraderende i det. Men jeg kan love, at det vil blive fulgt i finansudvalget, hvor det skal godkendes til sin tid, til punkt og prikke, at handelsministeren og hans folk ikke tilraner sig så meget som én eneste kontorchef eller nogen anden form for medarbejder for meget.

Ove Jensen (FP):

I anledning af hr. Ingomar Petersens og også hr. Haunstrup Clemmensens bemærkninger om vores erhvervsfjendtlige synspunkter kan det nok være på sin plads at gøre opmærksom på, at vores betænkeligheder med hensyn til dette forslag gik kun på, om det ville medføre øgede statsudgifter og dermed højere skatter, og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er i hvert fald særdeles erhvervsvenligt at forsøge at holde de offentlige udgifter nede og dermed dæmpe det alt for høje skattetryk, som vi har her i landet. Det er nemlig erhvervslivets værste fjende, det er skyld i det alt for høje omkostningsniveau, vi har, som igen er skyld i, at vi ikke kan sælge de varer, vi producerer. Derfor har vi arbejdsløsheden. Det er vist ret klart for alle.

Det var ret interessant at høre, at hr. Sigsgaard mente modsat hr. Ingomar Petersen og hr. Haunstrup Clemmensen, at vi var for erhvervsvenlige, idet han ikke kunne forstå, at vi ikke havde gjort vrøvl over de ansættelser, som skulle til. Det siger måske noget om, at vi nok har indtaget det helt rigtige standpunkt, som et stort flertal af befolkningen kan acceptere. Når den ene part mener, vi er erhvervsfjendtlige, og den anden mener, vi er erhvervsvenlige, vil jeg tage det som et udtryk for, at vi netop har fundet den rigtige melodi.

Det svar, jeg har givet her, passer sådan set også over for handelsministeren, som

[Ove Jensen.]

igen mente, at vi var erhvervsfjendtlige; det kan jeg altså ikke godkende.

Hr. Lysholt Hansen forstod, at det var et nej fra os. Det var hverken et ja eller et nej. Mine spørgsmål i første omgang gik kun på, at jeg ønskede oplyst, om det ville medføre øgede statsudgifter eller ikke.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg skal ikke blande mig i denne karakteristik af fremskridtsfolkene, hvor erhvervsfjendtlige de måtte være. Jeg har bare konstateret, at de er i al fald kulturarbejderfjendtlige, når det drejer sig om meget principielle spørgsmål. Men ironi, der skal oversættes, er en vanskelig ting at have med at gøre. Mig bekendt er der ingen translator endnu, der har bestået eksamen i at oversætte ironi. Det er noget, man enten forstår eller også misforstår.

Og så til handelsministeren. Jeg er naturligvis enig i, at vi skal ikke have nogen specialordning for skibsværfterne. Det forstod handelsministeren vist udmærket. Jeg er tilhænger af, at vi skal udvide disse muligheder, fordi her netop er noget at gøre, der også kan være beskæftigelsesfremmende. Jeg ved ikke, hvor mange skibe det drejer sig om — det kan jeg selvfølgelig skaffe oplyst, det kan vi også finde ud af undervejs i udvalgsarbejdet — men det er ganske mange skibe, der er blevet bygget netop i kraft af denne garantiordning, og det er jeg tilhænger af, fordi det betyder beskæftigelse til tusinder, som ellers ville blive kastet ud i ledigheden.

Når man siger, at man ikke helt forstår mine bemærkninger omkring kontrollen, må jeg nok uddybe dem lidt, også hvad angår det eksportkreditgivende råd. Hvis man opnår kautions- eller garantisummer til bestemte ting, så er det også de bestemte ting, man skal anvende garantisummen til. Jeg har ikke sagt, at man ikke har gjort det, men jeg har tidligere spurgt efter, om man havde gjort det i tilfældet Burmeister & Wain, eller om man havde overført penge til andre områder. Jeg er tilhænger af den bredest mulige garanti i eksport- og beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, men ingen separatordning for skibsværfterne. Hvis de skulle have noget dér, så var det yderligere hjælp.

Jeg er enig i, at de nye områder er det

nødvendigt at inddrage. Det er en nødvendighed, der set fra mit synssted er fremkaldt af, at vi er medlemmer af fællesmarkedet. Her må vi sikre, at de også får den nødvendige kapitalbaggrund, så de kan sætte noget produktion i gang, for ellers vil vi netop over lovgivningen være med til at privilegere den allerstærkeste del af kapitalen og dermed koncentrere magten, hvad enten det er i hænderne på A. P. Møller eller ØK eller andre. Her har vi en mulighed for at sprede beskæftigelsesområdet og også føre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger til landsdele, hvor man eventuelt ikke har den økonomi, men har den kapacitet og arbejdskraft, som skal til for at sætte noget i gang. Jeg vil gerne se hele denne lov i forbindelse med alt det, vi diskuterer om, hvordan man kunne udbygge det offentliges indflydelse og planlægning gennem udviklingen af beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i Danmark, men også se den ud fra det synspunkt, at de kontrolsynspunkter, som man anlægger på så mange andre ting, også må gælde i denne sag.

Men i øvrigt er vi fortsat positive over for denne lov.

Sigsgaard (VS):

Jeg takker for hr. Lysholt Hansens oplysninger om, at der er knap et halvt hundrede ansatte på dette område. Det giver mig anledning til at understrege, at jeg ikke har talt om, at der på dette felt er tale om et overforbrug af personale. Det tør jeg slet ikke udtale mig om. Der er andre, der har lettere ved at udtale sig om, hvor der er overforbrug af personale uden at kende spor til det. Jeg erkender gerne, at jeg har aldrig besøgt institutionen her og kan naturligvis ikke vurdere det. Jeg går indtil videre ud fra, at der føres en fornuftig personalepolitik, indtil jeg får mistanke om noget andet — så vil jeg forsøge at forfølge sagen, men en sådan mistanke har jeg indtil nu ikke fået.

Det, jeg hæftede mig ved, var alene den forskel, der især i en række borgerlige partier er på den måde, man betragter spørgsmålet om personalemængden i sociale institutioner og uddannelsesmæssige institutioner, hvor man ganske hæmningsløst går ind for fyringer, og så den måde, man lige så stiltiende kan acceptere uspecificerede personaleudvidelser, som der her er tale om.

[Sigsgaard.]

Ikke engang et spørgsmål om, hvor mange ansættelser der er tale om, kom der fra de borgerlige partiers side, heller ikke fra fremskridtspartiet, der dog så sent som i aftes i tv-avisen — og her vil jeg igen sige: fuldstændig hæmningsløst — talte om massefyringer inden for det offentlige. Jeg går ikke ind for, at det offentlige skal fungere urationelt på nogen måde, men det, man hørte i aftes og har hørt så mange gange før, det er simpelt hen groft, og det er ikke kun fra fremskridtspartiets side, det er også fra de konservatives side og fra anden side, man hører den tale.

Handelsministeren udtrykte håb om, at VS kunne støtte flere af hans forslag. Jeg er ked af at måtte skuffe ham, det er de altså ikke gode nok til hr. handelsminister. Derimod stillede jeg et spørgsmål, som jeg ikke fik noget svar på; jeg stillede nemlig spørgsmålet: dækker præmieindtægterne også administrationsudgifterne 100 pct.? Handelsministeren svarede, at den fond, der oprindeligt var på 190 mill. kr., nu var på godt 300 mill. kr. Det skulle vel opfattes som et udtryk for, at ordningen hvilede sundt økonomisk i sig selv. Det kunne også være et udtryk for, at staten delvis gennem afholdelse af nogle lønudgifter og papirudgifter f. eks., hvad ved jeg, yder et bidrag. Det spørgsmål forlanger jeg ikke at få et svar på på stående fod, men jeg vil i hvert fald gerne have, at handelsministeren noterer sig det, sådan at vi kan få det besvaret under udvalgsarbejdet. Er der tale om mere eller mindre skjulte tilskud? Det behøver der ikke at være noget odiøst i, men det skal bare frem på bordet ved denne lejlighed.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg må hellere besvare det sidste først, mens jeg husker det. Der er ikke tale om noget skjult; der er tale om, at også loven om Danmarks erhvervsfond administreres inden for den bevillingsramme, som handelsministeriet har. Det, jeg prøvede at påvise, var, at samtidig med at der er dele af de normale administrationsudgifter, som hører hjemme som statsudgifter under handelsministeriet, så er situationen den, at i virkeligheden kan vi konstatere, at den kapital, vi har opsparet, overstiger det, som staten hvert år har bidraget. Det vil sige, at vi har mere

eller mindre tilfældigt eller mere eller mindre heldigt administreret på en sådan måde, at tabene har været så meget mindre end risikopræmien fra virksomhederne, at vi i virkeligheden har oparbejdet en kapitaldannelse, der er ikke bare større end risikopræmien, men også større end risikopræmien plus statens bidrag i disse år. Men der er altså ingen diskussion, det er en del af statens normale adgiftkrævende aktivitet i princippet. Det håber jeg også hr. Sigsgaard vil acceptere at det bør det være.

Det skaber og sikrer en eksport for os — det er forhåbentlig samtidig et svar til hr. Ove Jensen — det sikrer en dansk eksport, der er langt større end de 22 mia. kr. på relativt kort basis, vi her drøfter. Det sikrer i virkeligheden en overvejende del af den danske eksports muligheder for overhovedet at kunne blive eksporteret. Derfor har jeg svært ved at forstå kritik af de omkostninger eller administrationsudgifter, der måtte være knyttet til en sådan ordning. Jeg skylder også hr. Sigsgaard at sige, at en sådan kritik er ikke fremkommet fra hans side, men det kan måske somme tider, hr. Sigsgaard, være lidt distraherende, når vi diskuterer noget, der ligger uden for loven, så kan det være svært lige at trække det ud, der vedrører netop det emne, vi for øjeblikket har under debat.

Må jeg ikke sige igen om det uspecificerede — formanden for finansudvalget har såmænd svaret på det — at der er ingen grund til at tro, at der foreligger noget som helst uspecificeret på det tidspunkt, da der skal tages stilling til nødvendige personaleudvidelser. Man skal være klar over, at de skal være overordentlig kraftigt specificerede, hvis de skal gøre sig håb om at gå igennem. Derfor vil de blive kraftigt specificeret, for det er nødvendigt, at de går igennem, for at vi kan leve op til den eksportudvikling, som er en forudsætning for hele vores erhvervsudvikling.

Jeg takker hr. Knud Jespersen for hans yderligere bemærkninger, som fortsat bringer os nærmere til hinanden. Også jeg har den opfattelse, at det er noget overordentlig væsentligt at sikre, at vi får eksporten spredt, og at vi får samfundets eksportbistand spredt over hele landet og til de flest mulige virksomheder.

Jeg afgiver meget gerne enhver tænkelig

[Handelsministeren.]

oplysning om eksportrådets virksomhed og sammensætning, som ikke allerede måtte være bekendt fra den årlige beretning, fordi jeg virkelig tror, at vi her løser en opgave, som er samfundsværdifuld, uanset hvilket politisk synspunkt vi har — nu forstår jeg bortset fra fremskridtspartiet.

Tandrup Jensen (FP):

Det var ikke min hensigt at tage ordet i denne forhandling, men når hr. Sigsgaard hævder at have set tv i aftes, forundrer det mig meget, at det undgik hr. Sigsgaards opmærksomhed, at fremskridtspartiets og venstres repræsentant faktisk talte med én stemme. Derfor vil jeg spørge: hvorfor så kun i denne debat — som sædvanlig fra mange partier i denne sal — kun fremhæve fremskridtspartiet?

(Kort bemærkning).**Sigsgaard (VS):**

Til det sidste indlæg skal jeg kun sige, at også jeg har opdaget, at det har smittet.

Jeg takker handelsministeren for svaret på mit spørgsmål. Vi fik at vide, at de normale administrationsudgifter sorterer under handelsministeriets almindelige virksomhed. Jeg havde altså fået indtryk af, ved at læse bemærkningerne til forslaget, at virksomheden her hvilede i sig selv. Jeg vil godt sige, at det er uheldigt, jeg har fået det indtryk. Det kan jo godt være min skyld. Det kan også godt være, fordi det ikke klart fremgår af bemærkningerne, at der faktisk er tale om et statstilskud her, for det vil jeg altså betegne det som.

Jeg vil også godt lige, sådan forsigtigt, påtale det lidt uheldige i, at der i forslagets bemærkninger ikke er angivet de økonomiske konsekvenser, der er forbundet med gennemførelsen af forslaget. Jeg mener det er vedtaget her på stedet, at regeringsforslag skal være forsynet med kommentarer om, hvad de vil betyde af merudgifter, og det står der altså ikke et ord om. Der står, at der skal ansættes „nogle“ mennesker inden for to forskellige kategorier, men det er altså vanskeligt at få det regnet om til kroner og øre. Det er en ligning med en enkelt ubekendt for meget.

(Kort bemærkning).**Lysholt Hansen (S):**

Må jeg lige have lov at sige til hr. Sigsgaard, at det er jo sådan, at her taler vi om loven om Danmarks erhvervsfond, og et andet sted, i finansloven har vi Danmarks erhvervsfonds sekretariat. For at der ikke skal være nogen myte om, hvor meget dette koster, så kan jeg sige, at på indeværende års finanslov er der driftsudgifter på 5,9 mill. kr. og driftsindtægter på 2,2 mill. kr. for det sekretariat, men ingen øvrige udgifter vedrørende erhvervsfonden. Men dette sekretariat har jo ud over den opgave at forvalte erhvervsfonden og eksportkreditordningerne også til opgave at arbejde med eksport- og produktivitetsfremmende foranstaltninger. Endelig sorterer det, som jeg måske lægger allermost vægt på, tilskud til byerhvervenes konsulenttjeneste, også under sekretariatet for Danmarks erhvervsfond. Nøjagtig som vi nu har en landbrugs-konsulentordning, har vi altså for dette område en bykonsulentordning. Det skal altså være helt klart, hvad der er ofret af penge. Det er ikke erhvervsfonden som sådan, der kræver kapital; fra den tilflyder der tværtimod sekretariatet et mindre beløb.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg er taknemlig for hr. Lysholt Hansens givne manuduktion; ingen kan give den bedre end finansudvalgets formand. Jeg skal bare supplere med at sige, at når hr. Sigsgaard nu på det sidste skuffes over, at der ikke er nogen specifikation, så er årsagen jo den, at det, vi rejser omkring ansættelser, ikke blot vedrører forhøjelsen fra de 17 mia kr. til de 22 mia kr., men vedrører hele den række af nydannelser, der fremgår af bemærkningerne. Derfor er hele denne ansøgning om de nødvendige ansættelser — også om de nødvendige ansættelser af mennesker med en normal kontoruddannelse, som jeg selv har, og mennesker med en bank-sparekassemæssig uddannelse, som der også er behov for, og mennesker med andre former for specialuddannelser, uden at der er tale om akademiske uddannelser — hele denne markering er nødvendig, men specifikationen har ingen relation til forøgelsen fra 17 mia kr. til

[Handelsministeren.]

22 mia kr., for det i sig selv finansieres af sig selv, hvis ikke vi er for uheldige med de risici, vi løber, men hidtil vil hr. Sigs-gaard kunne konstatere, at risikopræmien har været rigelig til at dække denne aktivitet, eller sagt på anden måde: denne del af arbejdet i Danmarks erhvervsfond, der, som hr. Lysholt Hansen har markeret det, spænder langt videre end til selve eksportkreditfonden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om etablering af en central konsulentordning for byggehåndværket og den mindre industri [af Ingomar Petersen m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. XXXIX. Frem-sat 21/3 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at i det formål, som forslagsstillerne ønsker at forfølge med deres forslag, er der ikke meget, jeg kan være uenig med dem om. Der tales i bemærkningerne til forslaget om samarbejde mellem grupper af virksomheder både i byggeriet og i den mindre industri, om koordinering af de faglige håndværksorganisationers konsulentvirksomhed, dels med henblik på at skabe et mere inspirerende konsulentmiljø til støtte for dette arbejde, der måske nok savner visse af de fordele, der i denne henseende findes i de større konsulenttjenester, og dels med henblik på at skabe baggrund for at løse visse fælles opgaver på regnskabsmæssige og produktivitmæssige områder. Jeg er

som sagt enig i, at dette er opgaver og formål, der ikke bør forsømmes.

Det spørgsmål, jeg gerne vil stille, inden vi går ind på selve forslaget indhold, er, om det nu også er helt korrekt at sige, at disse opgaver er forsømte, om der ikke må siges allerede at være etableret de fornødne rammer for en eventuel forstærkelse af denne indsats, hvis vi på et eller flere punkter skulle ønske at gøre mere ved det. Jeg tror derfor det kan være nyttigt, at jeg kort gennemgår de muligheder, vi allerede har for en sådan indsats, og samtidig redegør for, hvorledes disse muligheder indtil nu har været udnyttet, således at vi får det bedst mulige grundlag for at vurdere, om der er behov for at føje nyt til.

Konsulentbistand såvel som visse andre former for bistand til fordel for håndværket og den mindre industri spiller en meget væsentlig rolle blandt de aktiviteter, der finansieres eller delfinansieres af staten, med hjemmel i loven om teknologisk service.

Men inden jeg går ind på denne lov, vil jeg gerne nævne, at der også på anden måde ydes offentlig bistand til at løse problemer af den art, forslagsstillerne har haft for øje. Bl. a. er der nylig af Danmarks erhvervsfond efter indstilling fra handelsministeriets produktivitetsudvalg ydet tilskud til Håndværksrådet til udarbejdelse af en pjece, der skal vise, efter hvilke modeller samarbejde mellem byggehåndværksvirksomheder kan etableres, altså netop et af de områder forslagsstillerne peger på.

Jeg skal også tillade mig at henvise til, at vi den 16. april havde første behandling her i tinget af to lovforslag til fordel for håndværk og mindre industri. Det ene drejede sig om en ajourførende forhøjelse af tilsagnsrammen for anlægslån til håndværk og mindre industri i henhold til en lov, som administreres i nært samarbejde med de teknologiske institutter, hvis virksomhed til fordel for denne erhvervssektor jeg straks skal vende tilbage til.

Det andet lovforslag drejede sig om en garantiordning for driftslån til håndværk og mindre industri. Det tager sigte på en ekstraordinær finansieringsbistand netop i den aktuelle vanskelige økonomiske situation og har i øvrigt i høj grad ladet sig in-